

Dragojla Waldherr Lopašić

Dragojla Lopašić, rođena je kao Caroline Waldherr 1838. u Beču, gdje je polazila pučku, višu djevojačku i učiteljsku školu. Do preseljenja u Zagreb 1858. godine radila je kao privatna učiteljica kod najuglednijih bečkih obitelji.

Vrlo brzo savladala je hrvatski jezik i uspješno ga položila 1860. godine na muškoj učiteljskoj školi. Godine 1864. otvorila je u Zagrebu privatnu školu u kojoj je poučavala djevojke francuskom i njemačkom jeziku te ručnom radu. Godine 1872. dobila je novootvoreno mjesto učiteljice za ženski ručni rad na Djevojačkoj školi u Karlovcu, iz koje se postupno razvila Viša djevojačka škola. Na njoj je, pored ručnog rada, predavala i francuski sve do umirovljenja 1895. godine.

Dragojla je već 1863. godine za potrebe svojih učenika prevela i objavila priručnik Franza Ahna "Praktični način za brzo i lahko učenje francuskoga jezika", koji će nakon 15 godina doživjeti i drugo, "popravljeno" izdanje. Prevela je s francuskog i pripovijetku za stariju mladež "Romain Kalbris" Hectora Malota (1881.?), a 1906. "Maleni rječnik najnujnijih rieči i razgovora francezkih" / "Petit vocabulaire Français" Karla Ploetza.

Njezini ručni radovi svugdje su izazivali divljenje i priskrbili joj brojne nagrade, pa čak i na Svjetskoj izložbi u Beču 1873. Kroničari osobito ističu vezeni portret Josipa Jurja Strossmayera i povijesnu sliku "Nikola Zrinski i njegovi junaci prisižu".

Vjerojatno bi karlovačka mladež ostala zakinuta za mnoge spoznaje koje joj je prenijela ova svestrana žena da se 1862. godine nije udala za obudovjelog Slobodina Lopašića i s njim došla u Karlovac. Lopašić se 1874., nakon naprasnog umirovljenja zbog političkih stavova, odlučio vratiti u rodni grad. Imali su troje zajedničke djece: sina Zvonimira te kćeri Bogumilu (udatu Deak) i Zlatu (udatu Kovačević). Nakon Slobodinove smrti, 1885. godine, Dragojla je živjela kod Deakovih u Preradovićevoj ulici. Umrla je 7. siječnja 1925. godine, a mnogobrojni su je Karlovčani s poštovanjem ispratili do posljednjeg počivališta na Dubovcu.

Izvor: Lopašići : dva i pol stoljeća jedne karlovačke obitelji / Radovan Radovinović i Alexander Z. Lopašić, Svjetlo (2000), 3/4 ; str. 79-80

† Dragojla Lopašić rođena Waldherr

umirovljena učiteljica više djevojačke škole u Karlovcu, pokopana je 9. januara ove god. na katoličkom groblju u Dubovcu, uz mnogobrojno saučešće gospojinskog svijeta, učiteljstva sviju karlovačkih škola, mladeži više djevojačke škole i odbora društva sv. Vjek(o)slava. Plemenita pokojnica, rođena u Beču, usposobila se je ondje za učiteljicu francuzkog jezika i ženskog ručnob(g) rada, u vev(z)enju bila je na glasu vještakinja, te mlada i poletna došla u Zagreb i ondje veoma uspječ(š)no djelovala kroz, više godina, gdje se je i udala za županijskog arkivara g. Liberata Lopašića, te tako došla u srodstvo sa mnogim odličnim obiteljima u Hrvatskoj. Rodjena Njemica naučila je savršeno hrvatski jezik i svoju djecu uzgojila u rodoljubnom hrvatskom duhu, a iz francuzkog je prevela u hrvatski jezik nekoliko knjiga za mladež.

Kad se je 1874. god. za načelnikovanja nezaboravnog dr. Šimunića otvorila u Karlovcu viša djev. škola bila je Lopašićka imenovana pravom učiteljicom ručnog rada i franceskog jezika i uspješno djelovala preko 30 godina, a ujedno je bila i revnom odbornicom društva sv. Vjekoslava za pod siromašne školske mladeži. Bila je ne samo vrsna učiteljica, nego se je i izvan škole bavila vezenjem društvenih barjaka i proučavanjem narodne nošnje u karlovačkoj okolici. Od nje imamo prekrasno vezenu sliku pokojnog biskupa Strosmajera u naravnoj veličini. I kao supruga i majka bijaše uzor svomu spolu, te je obskrabila troje svoje djece i osobito milovala četvero svoje unučadi. Neka joj bude svjetao i trajan spomen.

Hrvatska sloboda br. 3, 16. 1. 1925.